

Rapport

Rapport over een klacht over de politiechef van de regionale eenheid Rotterdam.

Datum: 22 september 2015

Rapportnummer: 2015/138

Aanleiding

Verzoeker was in de nacht van 19 op 20 september 2013 met vrienden aan het stappen in Rotterdam. Toen de politie verzoeker omstreeks 03.40 uur een bekeuring wilde geven rende verzoeker weg. Verzoeker werd kort daarop aangehouden. Bij de aanhouding en bij de insluiting van verzoeker op het politiebureau is geweld tegen hem gebruikt. Verzoeker deed hiervan op 24 september 2013 aangifte. De aangifte werd op 13 februari 2014 door het Openbaar Ministerie (OM) geseponeerd. Verzoeker stelde daartegen beklag in bij het gerechtshof Den Haag. Hij beperkte zich daarbij tot het geweld dat op straat jegens hem zou zijn toegepast. Het gerechtshof wees het beklag op 29 september 2014 af, omdat de verklaringen van alle betrokkenen elkaar tegenspraken en er derhalve onvoldoende aanknopingspunten waren om vast te stellen dat de betrokken politieambtenaar niet in de rechtmatige uitoefening van zijn functie had gehandeld en dat het toegepaste geweld waar verzoeker over klaagde niet had voldaan aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit. In zijn beschikking overwoog het gerechtshof dat er in het kader van klachtbehandeling bij de politie mogelijk nog wel ruimte was om onderzoek te doen naar de vraag of het handelen van de politieambtenaren die betrokken waren bij de aanhouding van verzoeker overigens ook voldeed aan de eisen van behoorlijkheid. De politiechef liet verzoeker op 3 november 2014 echter weten dat zijn klacht over het geweldgebruik niet in behandeling werd genomen, omdat er door het OM en het gerechtshof al een uitspraak was gedaan over het geweldgebruik. Verzoeker wendde zich vervolgens op 8 november 2014 tot de Nationale ombudsman. In een gesprek op het bureau van de Nationale ombudsman heeft verzoeker zijn klacht toegelicht. In tegenstelling tot de politiechef zag de ombudsman gezien de overweging van het gerechtshof wel ruimte voor behandeling van de klacht. De ombudsman stelde op 16 januari 2015 een onderzoek in. Lopende het onderzoek werden de strafbeschikkingen die verzoeker had gekregen naar aanleiding van de gebeurtenis op 20 september 2013 (voor het verstoren van de openbare orde en het niet tonen van een ID-bewijs) vanwege gebrek aan bewijs geseponeerd.

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat hij op 20 september 2013 door politieambtenaren van de regionale eenheid Rotterdam is aangehouden en dat hij daarbij van een van de politieambtenaren één of meerdere vuistslagen in zijn gezicht heeft gekregen. Verzoeker heeft daardoor letsel opgelopen.

Ook klaagt verzoeker erover dat hij door de politie is geboeid.

Bevindingen

Standpunt verzoeker

Verzoeker stond samen met zijn vrienden F. Wi. en E. voor een club nog wat te praten. Op enig moment kwam er een politiebusje aanrijden. De agent die als bijrijder in het busje zat zei tegen F. dat hij moest 'opsodemieteren', aldus verzoeker. F. vroeg of dit soms was omdat hij Marokkaan was. De agent bevestigde dit. Verzoeker wees de agent er op dat dit in strijd was met de Grondwet. Verzoeker zag dat de agent uit de bus stapte en zijn lange wapenstok pakte. Omdat verzoeker bij een eerder incident ten onrechte door de politie is geslagen met een wapenstok en hij niet opnieuw geslagen wilde worden, is hij weggerend. Er was niet tegen hem gezegd dat hij bekeurd zou gaan worden. Hij rende een doodlopend straatje in. Een politiebusje stopte, twee agenten stapten uit en kwamen op verzoeker af. Verzoeker vroeg aan hen wat er aan de hand was, maar er werd niet gereageerd. Er werd ook niets aan hem gevraagd. Op verzoek van politieambtenaar T. heeft hij zijn handen tegen een muur geplaatst. Verzoeker werd geboeid en naar de grond gewerkt. Verzoeker heeft volledig meegewerkt bij de aanhouding en zich niet verzet. Toen verzoeker (normaal postuur) op de grond lag, moest hij zich omdraaien op zijn rug. Daar werd hij bij geholpen, maar vervolgens kreeg hij uit het niets een paar vuistslagen in zijn gezicht. Een klap raakte zijn bovenlip, waardoor deze wat opgezwollen raakte. Verzoeker voelde ook dat er een klein stukje van een tand was afgebroken. Verzoeker hoorde dat één van de agenten zei: 'Zo, die kwam hard aan'. Waarop T. lachend reageerde met: 'Ja, ik zag het'. Toen verzoeker deze klappen kreeg van de politieagenten, hoorde hij dat één van hen vroeg of hij nu nog zo stoer was. Volgens verzoeker waren zijn vrienden F. en E. er getuige van toen hij weerloos, geboeid op de grond lag en klappen kreeg. Om die reden hebben zij zich met de situatie bemoeid. Op het politiebureau is verzoeker nog geslagen door politieambtenaar M., omdat hij zijn veters niet snel genoeg uit zijn schoenen zou halen en zijn schoen naar een politieagente zou hebben gegooid. Aanvankelijk deed verzoeker ook aangifte van dit geweldgebruik, maar hij heeft het daarbij gelaten, omdat hij naar eigen zeggen bijdehand was en hij de klappen van M. wel enigszins kon begrijpen.

Stukken uit het strafdossier

Naar aanleiding van de aangifte van verzoeker zijn de betrokken ambtenaren en de vrienden van verzoeker door de politie als getuigen gehoord. In het kader van het onderzoek heeft de Nationale ombudsman deze stukken uit het strafdossier opgevraagd bij het OM. De getuigen verklaarden samengevat het volgende:

Verklaring politieambtenaar W.

W. en zijn collega B. spraken een groep personen aan die eerder was aangesproken op het veroorzaken van overlast. Verzoeker mengde zich in discussie. W. en B. wilden hem een bekeuring geven en stapten uit. Daarbij stak W. zijn lange wapenstok bij zich. Op dat moment rende verzoeker weg. W. riep via de portofoon de collega's op om verzoeker staande te houden omdat hij een bekeuring moest hebben. W. ging vervolgens in de

richting waar verzoeker was opgerend. Hij zag een politieauto staan, is daarom heen gelopen en zag dat een vrouwelijke collega drie omstanders op afstand hield met een lange wapenstok. Iets verderop zag hij dat een mannelijke collega op verzoeker lag en probeerde om hem onder controle te krijgen. W. zag dat verzoeker zich verzette door wild met zijn benen om zich heen te schoppen. W. hoorde zijn collega zeggen dat verzoeker mee moest werken. W. zag dat verzoeker dit niet deed. Inmiddels waren B. en twee andere politieambtenaren ook ter plaatse gekomen. Zij probeerden verzoeker die op zijn buik lag te boeien. Dit ging moeizaam, omdat hij zijn handen onder zijn buik hield en weigerde zijn armen te geven. W. voelde dat verzoeker met kracht probeerde zijn armen onder zijn lichaam te houden. Het lukte de drie agenten uiteindelijk om hem te boeien. Vervolgens is hij in een politiebus geplaatst.

Verklaring politieambtenaar B.

Toen W. achter verzoeker aan ging, is B. achter hen aan gereden. Op het Stadhuisplein zag hij twee collega's, die samen een persoon onder controle hielden, die op zijn buik op de grond lag. De ene was collega W., de andere een vrouwelijke collega. Ze hielden de persoon met hun lijf en handen onder controle. B. zag dat de persoon onder hen druk met zijn lichaam aan het bewegen was, kennelijk met de bedoeling om zich te onttrekken. B. herkende hem als de jongen die hij kort daarvoor had aangesproken. B. is zijn collega's gaan helpen. Om het verzet van verzoeker te breken, heeft hij zijn linkerknie op het hoofd van verzoeker geplaatst. Verzoeker was continu van alles aan het schreeuwen. B. heeft hem vervolgens geboeid. Verzoeker is daarna overeind geholpen. B. heeft geen letsel bij verzoeker gezien, alleen dat zijn shirt gescheurd was. B. heeft verzoeker niet geslagen of gezien dat hij door zijn collega's is geslagen.

Verklaring politieambtenaar T.

T. en G. zijn op de melding afgegaan van een persoon die was weggerend bij een controle. Op het Stadhuisplein zagen ze een jongen hard rennen. Ze zijn achter de jongen aangereden, die een doodlopende straat in was gerend. Ze zijn uitgestapt en naar de jongen toegelopen om hem staande te houden. T. rende naar verzoeker toe, riep dat hij moest blijven staan en dat hij zijn handen tegen de muur moest plaatsen. Uiteindelijk ging hij met zijn handen tegen de muur staan. T. heeft toen zijn lange wapenstok aan zijn riem gehangen. Toen hij verzoeker vervolgens vastpakte, voelde hij dat verzoeker zich probeerde los te trekken uit zijn greep. Toen T. merkte dat hij wat meer zijn best ging doen om weg te komen, heeft T. hem van achteren om zijn nek gegrepen, met de bedoeling hem naar de grond te werken. T. heeft ook duidelijk tegen hem geroepen dat hij moest meewerken. Er ontstond een worsteling, die niet zachtzinnig verliep. T. herinnerde zich dat een aantal omstanders begon te joelen. Met veel inspanning lukte het T. om verzoeker uiteindelijk naar de grond te krijgen. Omdat verzoeker zich bleef verzetten, vielen hij en verzoeker samen tegen de grond. T. merkte dat verzoeker met kracht aan zijn kleding begon te trekken. T. had stellig de indruk dat hij hem wilde overmeesteren. T. merkte dat hij zoveel kracht moest uitoefenen dat hij de controle begon te verliezen. Omdat T. door het worstelen met verzoeker al behoorlijk moe was en G. hem niet kon helpen, heeft T. verzoeker om zijn aanhoudend verzet te breken één vuistslag op zijn hoofd gegeven. T. wist niet waar hij hem raakte, maar de klap trof wel

doel. Verzoeker verzette zich meteen minder hevig. Hierdoor zag T. kans om hem te overmeesteren en op hem te gaan zitten. T. heeft verzoeker voorafgaand aan het geweld niet gewaarschuwd, maar wel herhaald toegeschreeuwd dat hij zijn verzet moest staken. T. heeft verzoeker bewust nog niet geboeid, omdat hij bang was opnieuw de controle over hem te verliezen. Na een tiental seconde kwam de assistentie. Met hulp van deze collega's is verzoeker geboeid. T. ontkende ten stelligste dat verzoeker is geslagen nadat hij in de boeien was geplaatst.

In het kader van het onderzoek stelde de Nationale ombudsman politieambtenaar T. nog enkele vragen. Voor zover van belang verklaarde hij dat hij geen andere mogelijkheden zag dan verzoeker middels een vuistslag in het gezicht onder controle te krijgen. Het was een één-op-één situatie. Verzoeker en T. lagen allebei op de grond. De afstand tussen hen was klein. Het toepassen van klemmen werkte niet. De situatie moest snel onder controle komen, omdat G. in het nauw werd gedreven door omstanders. Als T. geen controle zou krijgen, zou de veiligheid van T. en G. in gevaar komen.

Verklaring politieambtenaar G.

Toen T. en G. bij verzoeker aankwamen, zag G. dat hij een kansberekening maakte. Het leek erop dat hij dacht, 'welke kant zal ik nemen'? Ondanks aanroepen van G. bleef verzoeker zich bewegen en liet hij zijn ID-bewijs niet zien. Verzoeker vroeg wel waarom hij dit moest doen. G. heeft verzoeker uitgelegd dat hij was weggerend bij haar collega's en dat zij wilden weten wie hij was. T. benaderde verzoeker van links en G. van rechts. Omdat zij dachten dat hij wilde vluchten, hebben ze verzoeker bij beide armen gepakt en hem tegen het hek aangezet. T. en G. voelden dat hij zich afzette tegen het hek. T. pakte hem bij zijn nek en werkte hem naar de grond. Vergeefs vroegen T. en G. hem om zijn ID-bewijs. Hij probeerde zich te ontworstelen. T. en G. zagen kans om verzoeker, ondanks zijn tegenwerken, op zijn buik op de grond te krijgen. G. zag vanuit haar ooghoeken iemand naar hen toe komen rennen. Deze man was tot twee meter afstand genaderd. De man schreeuwde dat ze verzoeker los moesten laten en liep hun kant op. G. vroeg via de portofoon om assistentie. G. vroeg aan T. of hij verzoeker onder controle had. Dat beaamde hij, waarop G. de lange wapenstok bij T. uit zijn riem pakte en de andere man op afstand hield. Inmiddels waren er andere agenten ter plaatse gekomen. G. was in de buurt van T. gebleven. Ze schermde T. af voor het publiek. Ze zag dat T. verzoeker nog onder controle had. Toen een omstander was aangehouden is ze terug naar T. gegaan. Ze zag dat verzoeker zich nog steeds verzette, door met zijn lichaam te draaien. G. heeft haar linker knie op zijn rechterschouderblad geplaatst. Vervolgens kwamen er andere politieambtenaren die hem op verzoek van G. hebben geboeid en overeind hebben geholpen. G. ontkende ten stelligste dat verzoeker daarbij is geslagen.

Verklaring politieambtenaar M.

M. was met L. op het hoofdbureau toen zij een indringende oproep hoorde voor assistentie. Ze zijn direct in de auto gestapt en ter plaatse gegaan. M. zag dat verzoeker inmiddels was geboeid. M. heeft niet gezien dat verzoeker op het Stadhuisplein zichtbaar letsel had, evenmin dat zijn kleding was beschadigd. M. heeft verzoeker naar het bureau gereden. In een ophoudruimte heeft hij verzoeker met zijn rechtervuist van korte afstand

twee korte tikken tegen de linkerzijde van zijn hoofd gegeven, omdat hij niet wilde luisteren, een agressieve blik in zijn ogen had en een schoen naar een collega gooide.

Verklaring politieambtenaar L.

L. en collega M. waren op het hoofdbureau toen zij hoorden dat collega G. om spoedassistentie vroeg. Het klonk paniekerig. L. en M. stapten direct in een dienstauto. Toen zij aankwamen op de plek zag ze dat de collega's G. en T. op een jongen (naar later bleek verzoeker) zaten. Ze kon niet zien of hij geboeid was. Er waren ook twee andere collega's ter plaatse. L. heeft niet gezien dat er bij de aanhouding van verzoeker geweld is gebruikt. Ze heeft niet gezien dat verzoeker gewond was, wel dat de mouw van zijn shirt kapot was.

Mutatierapport

De betrokken politieambtenaren B., M., W., T., G., en L., hebben het incident op straat op 20 september 2013 te 04.53 uur vastgelegd in een mutatierapport. Voor zover van belang is daarin het volgende opgenomen. 'De man ging rennen en rende weg van ons richting Stadhuisplein. Hij liep een doodlopende hoek in. Wij zeiden dat hij zijn handen tegen de muur moest plaatsen waaraan hij niet voldeed. We hebben zijn armen beetgepakt teneinde te voorkomen dat hij weer ging rennen. Hierop vroegen wij om zijn ID-bewijs. Toen hij net deed of hij deze pakte, voelden wij dat hij weer kracht zette en zijn armen wetrok kennelijk om weer te vluchten. T. heeft een nekklem toegepast en hem gesommeerd te blijven staan. G. heeft een knietje op het hoofd van verzoeker gezet. Tegelijkertijd bemoeiden vier jongens zich met de aanhouding en kwamen de man ontzetten. G. heeft hierop een van hen weggeslagen met de lange wapenstok. T. en de verdachte zijn ten val gekomen en verdachte stoeiden nog wat op de grond. Hierbij heeft T. de verzoeker klappen gegeven in het gelaat en het lichaam, één-op-één situatie.'

Verklaring getuige Wi.

Getuige Wi. behoorde tot de groep vrienden waarmee verzoeker die avond op stap was. Nadat verzoeker was weggerend, zijn Wi. F. en E. achter hem aan gegaan. Van een afstand van een meter zag W. dat verzoeker op de grond lag en klappen kreeg van een agent. Hij kreeg vuistslagen en de agent duwde verzoeker met zijn hoofd in een plas water. Hij draaide beide armen van verzoeker op zijn rug. Hij zat echt op hem. Er was een vrouwelijke agente bij. Die agenten zeiden dat de vrienden achteruit moesten gaan en dreigden met pepperspray. Er was inmiddels een tweede politiebus gekomen. De vrienden werden een meter of zes naar achteren geduwd. Ondertussen wezen zij de agenten erop dat die andere politieagent nog steeds verzoeker aan het slaan was. Er arriveerden meer politieagenten. Wi. zag dat verzoeker tegen een hek was gezet en knietjes kreeg. Wi. zag een grijns op het gezicht van de agent die daarmee bezig was.

Verklaring getuige F.

Ook F. behoorde tot de vriendenkring van verzoeker. F. was eerst zelf ook weggerend en is vervolgens achter de agenten aangelopen die een bepaalde kant op gingen. Daar ook aangekomen, zag hij verzoeker op de grond liggen. Er waren vier of vijf agenten met hem

bezig. F. zag dat verzoeker een knie van een agent in zijn nek had en zag dat een agent aan zijn armen trok.

Verklaring getuige E.

Getuige E. was die avond ook met verzoeker op stap. E., die achter verzoeker aangerend was, zag dat een politiebusje bij verzoeker stopte en dat de agenten naar verzoeker toeliepen en dat hij bij beide armen werd gepakt, dat de armen naar de rug werden gebracht en dat verzoeker met zijn borst en zijn gezicht tegen een muur werd geduwd. Vanaf dat moment ging alles snel, aldus E. Hij hoorde verzoeker meerdere keren vragen wat hij gedaan had. Hij zag dat de agenten probeerden verzoeker naar de grond te krijgen. Hij zag dat de agenten tegen de benen van verzoeker schopten, ook zag hij dat zij verzoeker met hun korte wapenstok op zijn bovenbenen sloegen. Vervolgens werd E. door andere gearriveerde politieambtenaren op afstand gehouden. Hij kreeg pepperspray op hem gericht en vervolgens een klap met een wapenstok. Hij hoorde zijn vrienden F. en Wi. nog roepen dat de agenten rustig moesten doen, maar het escaleerde alleen maar meer. E. zag dat F. en Wi. ook werden aangehouden. Ondertussen zag E. dat verzoeker in een politiebus was geplaatst.

Standpunt politiechef

Naar aanleiding van de klacht heeft de Nationale ombudsman de politiechef om een reactie gevraagd. De ombudsman vroeg aan de politiechef om in zijn reactie te betrekken het rapport Verantwoord politiegeweld (No 2013/055) en wat daarin is opgenomen over het slaan op kwetsbare lichaamsdelen.

De politiechef liet weten dat hij de stelling van de ombudsman dat fysiek geweld in de vorm van vuistslagen op het hoofd ongeoorloofd is, primair onderschrijft. Politie medewerkers dienen gebruik te maken van fysieke vaardigheden zoals deze zijn aangeleerd tijdens de beroepsvaardigheidstraining. Het geven van een vuistslag maakt daar geen onderdeel van uit. Politieambtenaar T. voelde zich echter dermate bedreigd dat hij in deze situatie het geven van een vuistslag in het gezicht als enige mogelijkheid zag om het verzet van verzoeker te breken. Het toegepaste geweld diende in dat licht te worden gezien. Dat er bij de toepassing van geweld letsel kan worden veroorzaakt is evident. De politiechef gaf aan dat het toegepaste geweld was onderzocht door het OM. Het OM was tot de conclusie gekomen dat het door T. toegepaste geweld heeft voldaan aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit en dat de geweldsaanwending in verhouding tot het beoogde doel redelijk en gematigd was. De politiechef onderschreef de conclusie voor wat betreft de rechtmatigheid van het toegepaste geweld.

Verder liet de politiechef weten dat verzoeker, die rechtens van zijn vrijheid was beroofd vanwege het in staat van dronkenschap verstoren van de openbare orde, ten behoeve van het vervoer is geboeid. De feiten en omstandigheden maakten dat dit met het oog op gevaar voor de veiligheid van de betrokken ambtenaren die belast waren met het vervoer van verzoeker noodzakelijk was. Verzoeker had al aangetoond dat hij een één op één situatie met politiemedewerkers niet schuwde. Wel zag de politiechef een leerpunt in het volgende. Uit de verklaring van verzoeker was het de politiechef duidelijk geworden dat

een eerdere negatieve ervaring met de politie verzoeker had doen besluiten om weg te rennen. Verzoeker verwachtte dat hij opnieuw gewelddadig tegemoet zou worden getreden, omdat de betrokkenpolitieambtenaar een wapenstok pakte. De politieambtenaar verklaarde dat hij een lange wapenstok meenam, gelet op de grote groep mensen die onder invloed leek. Onbedoeld heeft deze wijze van handelen gevoelens van angst bij verzoeker doen ontstaan. De politie neemt de casus mee als leerpunt met betrekking tot non-verbale en verbale communicatie van politiemedewerkers in relatie tot de-escalerend handelen.

Hoor- en wederhoor

De reactie van de politiechef, de stukken uit het strafdossier en de aanvullende verklaring van politieambtenaar T. zijn in het kader van hoor- en wederhoor aan verzoeker voorgelegd. In reactie daarop liet verzoeker weten dat er volgens hem sprake was van slechte communicatie tussen de agenten onderling. Niemand wist waarom verzoeker moest worden staande gehouden, nadat er om assistentie was verzocht, maar alle betrokken politieambtenaren gingen blind achter hem aan. Politieambtenaren T. en G. spraken elkaar tegen wat betreft het onder controle kunnen houden van verzoeker door T. Verzoeker betwiste opnieuw dat hij zich fysiek heeft verzet of dat hij heeft geprobeerd om T. te overmeesteren. Mogelijk dat zijn handen niet op elk verzoek de juiste richting in gingen, maar dat was dan omdat de agenten hem voortdurend pijn deden. Verzoeker heeft dat ook telkens geschreeuwd. Verbaal heeft hij zich flink laten gelden, maar dat mocht geen reden zijn om geweld tegen hem te gebruiken. Hij heeft niemand beledigd. Ook noemde verzoeker dat op geen enkel moment is gezegd dat hij was aangehouden of dat er geweld gebruikt zou gaan worden.

Beoordeling

Ten aanzien van het geweldgebruik

Verzoeker klaagt er bij de Nationale ombudsman over dat politieambtenaar T. hem een of meerdere vuistslagen in zijn gezicht heeft gegeven, op het moment dat hij al was geboeid en dat hij als gevolg daarvan letsel heeft opgelopen.

De Nationale ombudsman geeft over deze klacht geen oordeel. Het gerechtshof heeft naar aanleiding van de klacht van verzoeker over het geweldgebruik door T. reeds overwogen 'dat de verklaringen van de politieambtenaren en verzoeker elkaar op essentiële punten tegenspreken, met name op het punt waar verzoeker ontkent verzet te hebben gepleegd. Nu de lezing van verzoeker wordt weersproken door de ambtsedige verklaringen van de betrokken politieambtenaren en de gehoorde getuigen ook geen opheldering geven over de precieze toedracht en aanleiding van het door T. toegepaste geweld zijn er onvoldoende aanknopingspunten om vast te kunnen stellen dat de betrokken politieambtenaar niet in de rechtmatige uitoefening van zijn functie had gehandeld en dat het toegepaste geweld waar verzoeker over klaagde niet had voldaan

aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit'. De ombudsman moet de overwegingen van het gerechtshof in acht nemen.

Het onderzoek van de Nationale ombudsman heeft geen nieuwe informatie aan het licht gebracht die maken dat de Nationale ombudsman alsnog een uitspraak zou kunnen doen over het al dan niet behoorlijk zijn van de gedraging waar door verzoeker over wordt geklaagd. De Nationale ombudsman geeft dan ook geen oordeel over deze klacht.

Ten aanzien van het boeien

Behoorlijkheidsnorm: respecteren van grondrechten

Deze klacht toetst de Nationale ombudsman aan het vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten van burgers worden gerespecteerd. Het boeien van een persoon betekent een inbreuk op het recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam. Bij of krachtens de wet kunnen beperkingen op dit grondrecht worden gemaakt (zie Achtergrond, onder I). In artikel 22 van de Ambtsinstructie voor de politie is bepaald dat een persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, ten behoeve van het vervoer kan worden geboeid (zie Achtergrond, onder II). De politie mag een aangehouden verdachte ten behoeve van het vervoer aan zijn handen boeien, indien concrete feiten en/of omstandigheden dit redelijkerwijs vereisen, met het oog op vluchtgevaar, dan wel met het oog op gevaar voor de veiligheid of het leven van de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, van de betrokken politieambtenaar of van derden. Deze feiten en/of omstandigheden kunnen slechts gelegen zijn in de persoon die is aangehouden, of in de aard van het strafbare feit op grond waarvan de vrijheidsbeneming heeft plaatsgevonden. De politieambtenaar moet in een specifiek geval de afweging maken of de aanwezige veiligheidsrisico's het aanbrengen van de boeien naar redelijk inzicht rechtvaardigen.

Oordeel Nationale ombudsman

De Nationale ombudsman is van oordeel dat verzoeker reeds vanwege mogelijk vluchtgevaar terecht is geboeid. Immers, verzoeker was eerder al een keer weggerend toen de politie hem een bekeuring wilde geven. Dat verzoeker verklaarde dat hij was weggerend omdat hij bang was om te worden geslagen met de lange wapenstok doet daar niet aan af. Verder verklaarden politieambtenaren G. en T. dat toen zij op verzoeker in het doodlopende straatje afliepen, verzoeker de indruk leek te wekken dat hij weer weg wilde rennen. Gezien het eerdere weggrennen van verzoeker ziet de ombudsman geen reden om aan deze verklaringen te twijfelen. Wat de ombudsman betreft was er voldoende reden om de handen van verzoeker ten behoeve van het vervoer te fixeren. Er is dan ook niet gehandeld in strijd met het vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten – in dit geval het recht op onaantastbaarheid van het lichaam - worden gerespecteerd.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

Over de klacht over het geven van een of meerdere vuistslagen in het gezicht geeft de Nationale ombudsman geen oordeel.

De klacht over het boeien van verzoeker is niet gegrond.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

Achtergrond

I. **Artikel 11 Grondwet**

Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam.

Artikel 8 Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens

1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie
2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

II. **Artikel 22 Ambtsinstructie voor de politie**

1. De ambtenaar kan een persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, ten behoeve van het vervoer handboeien aanleggen.
2. De maatregel, bedoeld in het eerste lid, kan slechts worden getroffen, indien de feiten of omstandigheden dit redelijkerwijs vereisen met het oog op gevaar voor ontvluchting, dan wel met het oog op gevaar voor de veiligheid of het leven van de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, van de ambtenaar of van derden.
3. De in het tweede lid bedoelde feiten of omstandigheden kunnen slechts gelegen zijn in:
 - a. de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, of
 - b. de aard van het strafbare feit op grond waarvan de vrijheidsbeneming heeft plaatsgevonden, één en ander in samenhang met de wijze waarop en de situatie waarin het vervoer plaatsvindt.